

Το Συμβούλιο της Ευρώπης των περιφερειών συνεδριάζει στα Ανώγεια και αποδίδει μια διπλή τιμή, τιμά τον 90άρη έφηβο Γιώργη Κλάδο, πρωτοπόρο της αυτοδιοίκησης, τιμά όμως και την Κρήτη, την πρώτη περιφέρεια της Ευρώπης, που στη διάρκεια των τελευταίων 10 χρόνων διήνυσε απίστευτα βήματα προόδου.

Όλα ξεκίνησαν 10 χρόνια πριν από μια ιδέα του Γιώργη Κλάδου που υλοποίησε το μικρό τότε κόμμα της ΔΑ με ένα διήμερο διαλόγου για την Αυτοδιοίκηση και το προβληματικό πρώτο εξάμηνο του Καλλικράτη.

Τότε όλα έμοιαζαν μαύρα για την Ελλάδα και την Κρήτη. Η χρεωκοπία ήταν προ των πυλών, οικονομική και πολιτική, η κυβέρνηση έβρισκε ως μόνη διέξοδο την πώληση, αξιοποίηση την έλεγε, δημόσιας περιουσίας με εργαλεία τα αμφιλεγόμενα fast track και Invest in Greece για όποιον τα θυμάται. Ο νέος υπουργός περιβάλλοντος ήταν, μεταξύ άλλων, έτοιμος να ξεμπλοκάρει την επένδυση γιγαντιαίου θερμέτρου γκολφ στο ΚΑΒΟ ΣΙΔΕΡΟ παρά την απορριπτική απόφαση της ολομελείας του ΣτΕ, να εκποιήσει την πρώην αμερικανική βάση στις Γούρνες παρά το ΣΧΟΟΑΠ που ομόθυμα υποστήριζαν οι κάτοικοι της περιοχής, ο πρώην Δήμος Γουβών και ο νυν Δήμος Χερσονήσου, να εγκρίνει 3000MW αιολικών στην Κρήτη -έχετε γεια ψηλά βουνά, έχετε γεια ραχούλες- με παράλληλη καλωδιακή διασύνδεση και προωθούσε πέραν πάσης οικονομικής και Οικολογικής λογικής εργοστάσιο καύσης για την αντιμετώπιση των απορριμμάτων.

Όλοι οι Έλληνες είχαν μεταβληθεί σε εισαγγελείς και κατήγγειλαν αλλήλους, κόμματα, κινήματα, πρόσωπα. Η βία ήταν καθημερινό φαινόμενο που αναζωπυρώνονταν από αποκαλύψεις σκανδάλων σ' όλους τους τομείς. Τότε λοιπόν οι συγκεντρωθέντες πολίτες, αιρετοί και στελέχη της αυτοδιοίκησης που συνήλθαν στα Ανώγεια συμφώνησαν να υλοποιήσουν μια τομή στα αυτοδιοικητικά πράγματα. Θα την περιγράψω στο τέλος για να αφήσω πρώτα τα θαυμαστά της αποτελέσματα να μιλήσουν.

1. Οι περιοχές natura όπως και οι αρχαιολογικοί τόποι που τότε θεωρούνταν για την πλειοψηφία, λαού και κυβερνώντων, εμπόδιο για τη χυδαία ανάπτυξη του νησιού, όπως αυτή είχε αποτυπωθεί άναρχα και στρεβλά γεμίζοντας πληγές την Κρήτη, οι περιοχές λοιπόν natura απ' το Λαφονήσι ως το Βάι είχαν αποκτήσει φορείς διαχείρισης, είχαν προστατευτεί και αναδειχθεί σε αξιοθέατα πρώτου μεγέθους, ενώ στον τομέα των αρχαιολογικών ερευνών η ΚΡΗΤΗ ήταν ένα απέραντο εργοτάξιο, όπου καθημερινά σχεδόν απασχολούσαν τον εγχώριο και διεθνή τύπο σπουδαία ευρήματα που έφερναν στο φως Έλληνες και ξένοι αρχαιολόγοι.

Ειδικότερα η περιοχή Τοπλού ΚΑΒΟ ΣΙΔΕΡΟ είχε γίνει ένα παγκόσμιας ακτινοβολίας πολιτιστικό και φυσιολατρικό πάρκο. Το DVD που κατέγραφε την πρότυπη ξενάγηση του βοτανολόγου απ' το Κέμπριτζ Oliver Racham και της Αρχαιολόγου απ' το Τέξας Jennifer Moody είχε τεράστια επιτυχία, διανέμονταν απ' τα καλύτερα τουριστικά γραφεία εναλλακτικού τουρισμού και είχε συμβάλει να γίνει το ταξίδι στην Κρήτη διεθνής μόδα δημοφιλέστερη απ' τα gadgets της εποχής iPhone, iPad. Όλα ξεκίνησαν απ' την απόρριψη και του δεύτερου επενδυτικού σχεδίου των Άγγλων απ' το ΣτΕ και το διεθνές συνέδριο για το ευαίσθητο μέλλον που αξίζει στην περιοχή που συνδιοργάνωσαν η πρώτη τότε Αιρετή

Περιφέρεια με τα επιστημονικά επιμελητήρια της Κρήτης.

2. Ο τουρισμός είχε σταδιακά αποβάλλει τα βραχιολάκια - χειροπέδες των all inclusive μονάδων και ανακάλυπτε στην Κρήτη μια ανεκτίμητη πολιτισμική και οικολογική κιβωτό. Οι ίδιοι οι ξενοδόχοι ανανέωναν τις άδειες τους παίρνοντας άλλου τύπου αστέρια που δεν είχαν σχέση με γκολφ και ιδιωτικές μαρίνες αλλά με την υιοθέτηση - ανάδειξη φυσιολατρικών διαδρομών, σπηλαίων, ανασκαφών. Μουσεία, Κέντρα πολιτισμού είχαν συμβάλει στην άνθηση του πολιτισμού. Το τεχνολογικό πάρκο στις Γούρνες επικεντρωμένο στα επιτεύγματα της πρώιμης τεχνολογίας των μεσογειακών λαών στέγαζε τη συλλογή που ο καθηγητής Τάσιος είχε συγκεντρώσει της αρχαίας ελληνικής τεχνολογίας, και πρόβαλε σπουδαία ευρήματα όπως το μηχανισμό των Αντικυθήρων και τον αναλογικό υπολογιστή του Παλαικάστρου που εκείνες τις μέρες ο Μηνάς Τσικριτζής είχε δημοσιεύσει στο έγκυρο περιοδικό Nature.

Μια νέα μορφή δημοφιλούς τουρισμού, ο ουράνιος τουρισμός, είχε γεννηθεί στην Κρήτη με γεννήτορα το Αστεροσκοπείο του Σκίνακα. 4 λαϊκά αστεροσκοπεία είχαν ιδρυθεί σε κορφές με χαμηλή φωτορρύπανση. Μικροί και μεγάλοι έμπαιναν στην ουρά για να δουν τα αστέρια στον καθαρό νυχτερινό ουρανό της Κρήτης, να αποκτήσουν γνώσεις μυθολογίας, ορίζοντα στη σκέψη, να αναστοχαστούν πως ο ουρανός ήταν κάποτε πιξίδα, gps, πηγή παραμυθιών και αισθητικό υπερθέαμα.

3. Η αυθαίρετη και η εκτός σχεδίου δόμηση είχε σταματήσει θεσμικά και εν τοις πράγμασι μέσα απ' το αναθεωρημένο χωροταξικό της Κρήτης και τα ΣΧΟΟΑΠ. Απ' την άλλη δεκάδες βαλτωμένα για πολλά χρόνια σχέδια πόλεων ολοκληρώθηκαν, υλοποιήθηκαν και κάποια ΠΕΡΠΟ, αλλά κυρίως ξαναζωντάνεψαν τα χωριά της Κρήτης, που έως τότε μαράζωναν, χάρη σε μια πολιτική ενίσχυσης της εντός οικισμών δόμησης. Την πολιτική αυτή εκπόνησε η Περιφέρεια δίνοντας αποφασιστική ώθηση σε μια υπαρκτή αγορά, από ξένους κυρίως, που αγόραζαν και ανακαίνιζαν παλιά σπίτια σε οικισμούς. Να σημειωθεί εδώ η γόνιμη συνεργασία σταθμός της Περιφέρειας με το Τεχνικό Επιμελητήριο, ΤΑΚ και ΤΔΚ που απέφερε κτηματολόγιο των οικισμών της Κρήτης και προδιαγραφές δόμησης τους. Για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια η οικοδομή άνθισε με τρόπο που δεν έβλαψε, αλλά αντίθετα ωφέλησε το περιβάλλον, το δομημένο ιδιαίτερα. Παλαιά επαγγέλματα, όπως του πετρά και του πελεκάνου, αναβίωσαν και επανασηματοδοτήθηκαν αναβαπτίζόμενα στις αρχές της βιοκλιματικής δόμησης.

4. Στην ενέργεια η Αυτοδιοίκηση της Κρήτης είχε απορρίψει τα φαραωνικά σχέδια που διψούσαν να οργώσουν με λεωφόρους τις βουνοκορφές. Έβαλε ψηλά τον πήχη, να απεξαρτηθεί απ' το πετρέλαιο, χωρίς καλώδιο, στηριγμένη κυρίως στην εξοικονόμηση, στην ορθολογική διαχείριση της Ενέργειας, στη λελογισμένη χρήση των ΑΠΕ και στην αντλησιοταμίευση. Η περιφερειακή αυτοδιοίκηση θέσπισε κίνητρα για τους δήμους που ετησίως θα συμβάλουν στην μέγιστη εξοικονόμηση και στην αποφυγή αιχμών στη ζήτηση. Οι δήμοι μπήκαν σε μια δημιουργική άμιλλα με εντυπωσιακά αποτελέσματα κινητοποιώντας υπαλλήλους και επαγγελματίες, μαθητές και συνταξιούχους. Παράλληλα το ΙΤΕ σε συνεργασία με το Πολυτεχνείο ΚΡΗΤΗΣ και το ΤΕΙ έδωσαν ώθηση στην τεχνολογία των ΑΠΕ με χαμηλού κόστους οικιακές ανεμογεννήτριες και φωτοβολταϊκά κεραμίδια και πλακάκια ταρατσών και πεζοδρόμων. Λινοπεράματα και Ξυλοκαμάρα είχαν κλείσει, η Κορακιά και οι σχετικές ανοησίες για φυσικό αέριο ματαιώθηκαν, κι ο Αθερινόλακκος λειτουργούσε περισσότερο σαν ενεργειακό μουσείο παρά σαν σταθμός εφεδρείας. Η ευρύτερη περιοχή πάντως έγινε σταδιακά γνωστή απ' το φεστιβάλ μεσογειακού θεάτρου που διεξήγετο κάθε καλοκαίρι, απέναντι απ' τον Αθερινόλακκο, στο ρωμαϊκό θέατρο του Κουφονησιού που μαζί με άλλα αρχαία θέατρα είχε αναδείξει η αρχαιολογική υπηρεσία με την αποφασιστική συνδρομή του ΔΙΑΖΩΜΑΤΟΣ του πάντοτε δημιουργικού Σταύρου Μπένου.

Στο ζήτημα της ενέργειας πάντως η Κρήτη είχε διεθνώς αναγνωριστεί ως το πράσινο νησί του Νότου και αναλυτές εκτιμούσαν ότι η ματαιώση του πυρηνικού προγράμματος της Τουρκίας οφείλονταν εξ ίσου στο τραγικό συμβάν της Φουκουσίμα, αλλά και στο θετικό ενεργειακό παράδειγμα της ΚΡΗΤΗΣ. Το 2021 η συζήτηση για το καλώδιο είχε αναθερμανθεί με άλλους όρους που περιλάμβαναν διασύνδεση με Πελοπόννησο, αλλά και με Τουρκία μέσω Κάσου, Καρπάθου, Ρόδου στο πλαίσιο της καλής γειτονίας που είχε εμπεδωθεί ανάμεσα στις δυο χώρες και είχε ανακουφίσει πολλαπλώς τις οικονομίες τους μέσα από την αμοιβαία μείωση των εξοπλισμών.

5. Στη διαχείριση των απορριμμάτων η βεβαρημένη, και από το άγος του Κουρουπητού, Κρήτη κατάφερε να δώσει μια οικονομικά και περιβαλλοντικά καλή λύση στον αντίποδα της καύσης. Αυτοδιοίκηση, επιστημονικές και περιβαλλοντικές οργανώσεις συνεργάστηκαν και ενέπνευσαν τη συμμετοχή των πολιτών σε ένα σχέδιο που είχε εκπονήσει ο καθηγητής Οικονομόπουλος σε συνεργασία με την οικολογική εταιρεία ανακύκλωσης του Φιλίππου Κυρκίτσου. Υπήρξε εντυπωσιακή μείωση του όγκου των απορριμμάτων στον οποίο συνέβαλε και η δημοτική χρέωση με βάση την ποσότητα. Δημιουργήθηκαν εκατοντάδες θέσεις εργασίας σε κέντρα διαλογής, επαναχρησιμοποίησης. Το Θρασανό γνωρίζει μέρες δόξης με την άνθηση της πιθαροποιίας. Τα κρητικά πιθάρια οικιακής κομποστοποίησης, μια ευρεσιτεχνία του Μανόλη Παπαδημητρόπουλου, παράγονται σε διάφορα μεγέθη και κοσμούν ως χρήσιμες γλάστρες ιδιωτικούς και δημόσιους χώρους σε Κρήτη, Ελλάδα, αλλά εξάγονται και στο εξωτερικό. Η ίδια ιδέα εφαρμόζεται εκτεταμένα στους ειδικούς χώρους συγκέντρωσης οργανικού υλικού που όλοι οι Δήμοι έφτιαξαν και όπου δισεκατομμύρια γαιοσκώληκες δουλεύοντας ασταμάτητα 24 ώρες το 24ωρο, χωρίς ΙΚΑ και παράγουν φτηνό λίπασμα πρώτης ποιότητας. Πρόσφατα η πολυδιαφημισμένη Creta Farm, που όμως αυτοδυσφημίζεται απ' τις οσμές των χοιροστασιών της, κάλεσε το Μανόλη να

αντιμετωπίσει το πρόβλημα. Είμαι βέβαιος πως θα τα καταφέρει.

6. Η ύπαιθρος ανασυγκροτήθηκε. Η ολοκληρωμένη παραγωγή γενικεύτηκε, η βιολογική καλλιέργεια άνθησε, ενώ η φυσική καλλιέργεια είχε πολλαπλασιάσει τους οπαδούς της. Είχαμε φτάσει τότε, το 2011, αν θυμάστε, η Κρήτη που έθρεψε γενεές γενεών με ποιοτικά προϊόντα να εισάγει το 90% των τροφών της. Οι στρεβλές επιδοτήσεις, οι ψευδείς δηλώσεις, η κακοδιαχείριση σ' όλη την κλίμακα, από τα Υπουργεία ως τους αγροτικούς συνεταιρισμούς είχαν οδηγήσει σε απαξίωση την αγροτική παραγωγή, σε απόγνωση τους αγρότες. Τα ζώα ψοφούσαν της πείνας στα μαντριά και τα σταφύλια σάπιζαν άκοπα σ' αμπέλια και κρεβατιές. Οι παράνομες γεωτρήσεις ήταν αμέτρητες και οι νόμιμες ανεξέλεγκτες. Τότε η Περιφέρεια έθεσε σε εφαρμογή το πρόγραμμα ανασυγκρότησης της υπαίθρου, το γνωστό ΣΑΠ, απ' τα αρχικά των λέξεων συνέργεια, αυτάρκεια, ποιότητα. Έγινε πράγματι τότε μια τομή. Ομάδες παραγωγών, σύλλογοι κτηνοτρόφων, αλιείς συμφώνησαν να τηρήσουν ένα πρωτόκολλο καλών πρακτικών που εκπόνησαν αγροτικά ινστιτούτα και επιστημονικοί φορείς όπως τα ΕΘΙΑΓΕ, ΜΑΙΧ, ΕΛΚΕΘΕ. Καθοριστική υπήρξε η συμβολή της Αγίας Τριάδας της υπαίθρου, του κτηνοτρόφου Κώστα Καράτζη, του ακτιβιστή Δημήτρη Ψαρρά, του κτηνιάτρου Αλέκου Στεφανάκη. Τότε εφαρμόστηκε επί τέλους και στην Κρήτη η ευρωπαϊκή οδηγία για το νερό. Έμποροι και ξενοδόχοι δεσμεύτηκαν να προωθήσουν τα πιστοποιημένα προϊόντα. Το κρητικό σήμα ποιότητας απέκτησε σταδιακά διεθνές κύρος τόσο για την εγκυρότητά του, όσο και για τον καινοτόμο δείκτη που εμπεριείχε, το λεγόμενο κοκκινοπράσινο iso, που μαρτυρούσε για τον βαθμό προστασίας εργαζομένων και περιβάλλοντος που επετεύχθη κατά την παραγωγή του προϊόντος. Τη βαθμονόμηση αυτού του δείκτη την είχαν κάνει μια κοινή ομάδα εργασίας απ' το οικονομικό τμήμα του Πανεπιστημίου Κρήτης, απ' το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας και απ' το Πολυτεχνείο. Κοντά σ' αυτά άνθησε και η κρητική διατροφή, οι κρητικές συνταγές σε φαγητά και γλυκά. Ο Νίκος Ψιλάκης μετά από χρόνια απογοητεύσεων επιτέλους χαμογέλασε βλέποντας τους συντοπίτες του να ανακαλύπτουν ξανά την κρητική κουζίνα, και τους ξένους βεβαίως, που έβλεπαν στο μύθο της μακροζωίας που τη συνόδευε έναν ακόμη λόγο να επισκεφθούν την Κρήτη.

7. Να μην ξεχάσω να αναφέρω τα δυο ορεινά, απόλυτα εγκαταλελειμμένα χωριά στις δυο άκρες της Κρήτης που ξαναζωντάνεψαν από οικονομικούς μετανάστες και πολιτικούς πρόσφυγες, από το Ιράκ και το Αφγανιστάν κυρίως, επαναλαμβάνοντας το αντίστοιχο επιτυχημένο παράδειγμα του Ριάτζε της Ιταλίας προσδίδοντας στην Κρήτη μια ενδιαφέρουσα πολυπολιτισμική νότα.

8. Στον τομέα των έργων υποδομής εγκαινιάστηκε ένα νέο δόγμα. Σχέδιο, μέτρο, χνάδι. Στη

βάση αυτού του δόγματος απορρίφθηκε το καλώδιο που υποβαθμίζει την Κρήτη σε κέντρο παραγωγής ενέργειας, απορρίφθηκαν τα εκτός τόπου και χρόνου γκολφ λες και η Κρήτη δεν είχε θέλητρα να αναδείξει και έπρεπε να σκηνοθετήσει άλλα, απορρίφθηκε το βολικό για τους Κινέζους γιγαντιαίο λιμάνι και διαμετακομιστικό κέντρο στο νότο, και το αναλόγου μεγέθους αεροδρόμιο για υπερπόντιες πτήσεις που ζητούσαν οι tour operators.

Το 2011 ο ΒΟΑΚ είχε επιτέλους ολοκληρωθεί αξιοπρεπώς, ενώνοντας την οικονομία και τα αξιοθέατα της ΚΡΗΤΗΣ, η πρόταση των Κρητοαμερικάνων για σιδηρόδρομο είχε ξαναμπει τραπέζι με βάση τα νέα τεχνολογικά δεδομένα και το ιδιαίτερο βάρος που έδινε η ΕΕ στο διευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο, ο ΝΟΑΚ ήταν μια γραφική φυσιολατρική διαδρομή χαμηλού φόρτου, το αεροδρόμιο της Αλικαρνασσού είχε αποσυμφορηθεί δεχόμενο μόνο ημερήσιες πτήσεις και του Καστελίου είχε γίνει πολύ μικρότερο με κατάργηση του στρατιωτικού. Παράλληλα με την κατασκευή του είχαν αναδειχθεί και οι αρχαίες φрукτωρίες που υπήρχαν στην περιοχή και υποδέχονταν τα τσάρτες δίνοντας μια ταιριαστή πρώτη εικόνα στον επισκέπτη. Τα αεροδρόμια Σούδας και Σητείας εξισορροπούσαν ουσιαστικά την από αέρος κίνηση.

Πολιτικό Παραμύθι η φιλόδοξο - ρεαλιστικό πολιτικό σχέδιο; Πιστεύω το δεύτερο. Πιστεύω επίσης πως με τις ιδέες και τις προτάσεις σας μπορεί να γίνει καλύτερο. Κλειδιά για την υλοποίηση του θεωρώ τα παρακάτω.

1. Διπλό by pass των Αθηνών. Παράκαμψη μέσω Αυτοδιοίκησης και παράκαμψη μέσω Βρυξελλών, μέσω δηλαδή της Ευρώπης των περιφερειών και υιοθέτησης των καλών πρακτικών που έχει να μας επιδείξει η τοπική και περιφερειακή της αυτοδιοίκηση. Τούτο σημαίνει ότι οι αυτοδιοικητικοί πρέπει να επιλέξουν αφέντη. Αντί αυτών που τους δίνουν το χρίσμα, να υπηρετήσουν αυτούς που τους ψηφίζουν. Απ' τους χρησιμοδότες δεν έχουν να περιμένουν τίποτα και γιατί δεν έχουν και γιατί δεν μπορούν. Άρα πρέπει να περάσουμε απ' τη παραδοσιακή κατάσταση που καθήλωσε την αυτοδιοίκηση σε αποκεντρωμένο γραφειοκρατικό μηχανισμό των Αθηνών, με υπαρκτές και σημαντικές εξαιρέσεις, σε αυτοτελή παραγωγική εξουσία που οργανώνει τις δημιουργικές δυνάμεις του λαού βελτιώνοντας άμεσα την κατάσταση. Τέρμα λοιπόν ο παραδοσιακός διεκδικητισμός, σύνηθες άλλοθι αποτυχίας, να ζητάμε συνεχώς περισσότερα χωρίς να αξιοποιούμε αυτά

που έχουμε, βάρος στη δημιουργία.

2. Προγραμματική συνεννόηση σ' όλα τα επίπεδα. Συνεκτικό ιεραρχημένο περιφερειακό πρόγραμμα, τοπικά διαχειριστικά σχέδια δημοκρατικά - συμμετοχικά εκπονημένα που να υπηρετούν τις τοπικές κοινωνίες. Φτάνει πια το μοντέλο δημάρχου που καλεί επενδυτές δίνοντας γη και ύδωρ, ικετεύοντας "αναπτύξτε μας". Ο ιδιωτικός τομέας μπορεί να συμβάλει ουσιαστικά και εν τέλει συμφέρει και τον ίδιο αν υπάρχει σαφές πλαίσιο ώστε να μην κινδυνεύει να ακυρωθεί η δραστηριότητα του στα δικαστήρια.

3. Νέα σχέση αιρετών υπαλλήλων. Κανένα σχέδιο δεν θα έχει τύχει αν δεν υπάρξει επαρκής αυτοδιοικητικός μηχανισμός να το συντάξει, να το εφαρμόσει, να το ελέγξει. Η διοικητική μηχανή κεντρική και αυτοδιοικητική είναι ο μεγάλος ασθενής. Στο πλαίσιο αυτής της νέας σχέσης είχαμε προτείνει τον κουμπαρά αξιοκρατίας.

4. Να εμπνεύσουμε ένα νέο πατριωτισμό στους πολίτες, να τους ενώσουμε γύρω απ' το όραμα μιας καλύτερης Κρήτης, επικαλούμενοι τον Καζαντζάκη (Να αγαπάς την ευθύνη. Να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω τη γη. Άμα δε σωθεί, εγώ θα φταίω) και τον Κένεντι (Μη ρωτάς τι κάνει η πατρίδα για σένα, αλλά τι μπορεί να κάνεις εσύ γι' αυτήν). Σήμερα όλοι είναι έτοιμοι να δικάσουν, όλοι διεκδικούν λύσεις απ' τους άλλους. Ας αφήσουμε τις δίκες στους φυσικούς δικαστές, στην Ιστορία και στην κάλη κι ας κοιτάξουμε να διορθώσουμε τα πράγματα που μόνο εμείς μπορούμε να διορθώσουμε. Ας ξεκινήσουμε απ' το ελάχιστο, το σεβασμό της νομιμότητας και απ' το δόσιμο λίγων λεπτών, ένα τέταρτο της ώρας απ' τον καθένα μας κάθε μέρα για την Κρήτη. Σ' αυτό το τέταρτο μπορούμε να κάνουμε πολλά, να οδηγούμε καλύτερα, να ξεχωρίζουμε τα σκουπίδια μας, να εξοικονομούμε νερό και ενέργεια... Το κέρδος θα είναι τεράστιο. Κι αν αυτός ο πατριωτισμός και η συνεννόηση περιλάβει φορείς και οργανώσεις κάθε είδους τότε το παραμύθι που μόλις ακούσατε μπορεί να αποδειχθεί πολύ πεζό, καθόλου φιλόδοξο.

5. Συνειδητή λιτότητα. Αυτές τις δυο λέξεις προτείνω ως ιδεολογικό πολιτικό πλαίσιο. Σημαίνουν, λιγότερο ιδιωτικό και περισσότερο δημόσιο πλούτο, σημαίνουν εντέλει πιο ευτυχισμένους Κρητικούς/ Κρητικές, σημαίνουν μια στάση που έχει πολύ ανάγκη η τροφός μας και ο πλανήτης.

Τον προηγούμενο αιώνα δυο φορές η Κρήτη, μεγάλωσε κυριολεκτικά και μεταφορικά την Ελλάδα, με το Βενιζέλο και τη μάχη της Κρήτης. Μπορεί άραγε τώρα, στις αρχές του 21ου αιώνα στις δύσκολες μέρες που περνάμε, να βοηθήσει ξανά την Ελλάδα στο ειρηνικό πεδίο της Αυτοδιοίκησης; Πιστεύω πως έχει το μέγεθος, την ποιότητα και τους ανθρώπους για να το καταφέρει. Πιστεύω πως μπορεί σε 10 χρόνια από σήμερα να βραβεύεται ως παραδειγματική περιφέρεια της Ευρώπης.

Αντώ νης Ανηψητάκης

(Ομιλία στο Διήμερο Διαλόγου για την Αυτοδιοίκηση από τη Δημοκρατική Αριστερά, Ανώγεια 9/7/2011)